

Sygnatura akt II AKa 324/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2023 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Jarosław Mazurek

Sędziowie: SA Janusz Godzwon

SA Bogusław Tocicki (spr.)

Protokolant: Daria Machnik

przy udziale Waldemara Kawalca prokuratora Prokuratury (...) we W.

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2023 r.

sprawy wnioskodawczyni N. T.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek apelacji wniesionych przez pełnomocnika wnioskodawczyni

i pełnomocnika Skarbu Państwa – Prokuratury (...)w S.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 29 czerwca 2023 r. sygn. akt III Ko 685/22

I. **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni N. T. dodatkowo 6.000 (sześć tysięcy) złotych, tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie od dnia 7 października 2021 roku godz. 06:25 do dnia 8 października 2021 roku godz. 17:35 wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 listopada 2023r., ponad zadośćuczynienie zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2023 roku, sygn. akt III Ko 685/22;**

II. **w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;**

III. **zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni N. T. 2.527,50 (dwa tysiące pięćset dwadzieścia siedem 50/100) złotych tytułem poniesionych kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;**

IV. **stwierdza, że koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Mimo wymogów określonych w przepisie art. 99a § 1 k.p.k., a także w przepisach Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 listopada 2019r. w sprawie wzorów formularzy uzasadnień wyroków oraz sposobu ich wypełniania (Dz.U z 2019r. poz. 2349), w niniejszej sprawie odstąpiono od opracowania uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego na formularzu UK, sporządzając uzasadnienie wyroku w sposób tradycyjny. Odstępstwo od tej zasady podyktowane zostało koniecznością zagwarantowania stronom postępowania prawa do rzetelnego procesu, który

obejmuje także postępowanie odwoławcze, a to w kontekście art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw i Podstawowych Wolności.

Było to podyktowane tym, że forma oraz treść formularza w realiach niniejszej sprawy skutkowałaby niemożnością pełnego respektowania konwencyjnego standardu rzetelnego procesu. Należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione w wyroku z dnia 11 sierpnia 2020r. (sygn. akt I KA 1/20), w który to, w ślad za prof. P. H. (por. „Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Komentarz, tom I red. L. Garlicki, Warszawa 2010, str. 305-306) uznał, że „wprawdzie prawo do dwuinstancyjnego rozpoznania sprawy karnej nie wynika wprost z art. 6 Konwencji, jest jednak oczywiste, że skoro w systemie prawa polskiego umieszczono prawo do zaskarżenia wyroku wydanego w pierwszej instancji, to takie państwo – strona Konwencji przewidując możliwość wniesienia apelacji od wyroku, musi zapewnić do niej skuteczny dostęp, a co za tym idzie musi gwarantować odpowiednimi instrumentami procesowymi rzetelność samego postępowania odwoławczego”, a w konsekwencji, iż „aby nie doszło do naruszenia prawa strony do rzetelnego procesu sądowego (na etapie odwoławczym) opisanego w art. 6 ust. 1 EKPC, tak, jak jest on ujmowany i tłumaczony przez orzecznictwo ETPC, zwłaszcza że w systemie prawa polskiego istnieje nadzwyczajny środek zaskarżenia (kasacja), który może być oparty na naruszeniu prawa procesowego (w tym naruszeniu art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.), konieczne jest by kontrola ta w aspekcie standardu konwencyjnego realizowana była przez sąd odwoławczy, jak też i Sąd Najwyższy w ramach postępowania kasacyjnego”. Nie ulega przecież wątpliwości, iż kontrola ta może być dokonana jedynie poprzez zapoznanie się z argumentami sądu, przemawiającymi za przyjętym rozstrzygnięciem. Tym samym jakość uzasadnienia wyroku jest istotnym elementem prawa. Obligatoryjne nakazanie sporządzenia uzasadnień w formie formularzy (art. 99a § 1 k.p.k.), nie dawałoby w realiach niniejszej sprawy właściwego instrumentarium procesowego dla zrealizowania standardu prawa do rzetelnego procesu, gdyż niejednokrotnie, zwłaszcza w sprawach wieloosobowych i wielowątkowych, zarzuty ujęte w części wstępnej apelacji nie przystają do jej wniosków lub wykluczają się od strony formalnoprawnej, czy pozostają oderwane od wskazanej podstawy odwoławczej, bądź też formułowane są dopiero w uzasadnieniu.

W omawianej sprawie zakres podmiotowo-przedmiotowy sprawy, liczba wniesionych środków odwoławczych, sposób sporządzenia apelacji (w tym charakter podniesionych w nich zarzutów), w odniesieniu do przedmiotu samej sprawy oraz tych elementów, które musiały być brane pod uwagę z urzędu, prowadzi do wniosku, że sporządzenie uzasadnienia na formularzu UK 2 skutkowałoby niemożnością rzetelnego i konkretnego ustosunkowania się w toku postępowania do każdego istotnego argumentu zawartego w apelacji stron, a przede wszystkim przedstawienia konkluzji, które dla stron byłyby czytelne i wskazywałyby w jaki sposób dany wniosek został wyprowadzony.

Uzasadnienie stanowiska tut. Sądu stanowią nadto orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego oraz ETPC. Zważyć bowiem należy, że w sytuacji, kiedy art. 91 ust. 2 Konstytucji RP stanowi, iż „umowa międzynarodowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie ma pierwszeństwo przed ustawą, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z umową” oraz wobec jednoczesnego stwierdzenia, że formularz nie pozwala na realizowanie obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. zaniechanie sporządzenia uzasadnienia formularzowego okazało się konieczne.

Sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób tradycyjny znajduje oparcie w stanowisku Trybunału Konstytucyjnego wyrażonym w wyroku z dnia 19.12.2006r. w sprawie P 37/05 (OTK-A 2006/11/177). Stosowany zatem wprost przepis art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw i Podstawowych Wolności (Dz.U z 1993r., poz. 61, poz. 284 ze zm.) obliguje sąd drugiej instancji do odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do każdego istotnego – na tle konkretnej sprawy – argumentu. Tym samym brak odniesienia do takiej argumentacji stanowi o naruszeniu standardu rzetelnego procesu (tak m.in. ETPC w wyroku z 9.12.199r. Riuz Torija przeciwko Hiszpanii, A. 303-A, w: M.A. Nowicki: „Europejski Trybunał Praw Człowieka, Orzecznictwo, tom 1, Zakamycze 2001, s. 515- 516 i SN w wyroku z 16.01.2007r., sygn. akt V KK 328/06, z 6.04.2011r., sygn. akt V KK 368/10 i inne). Podobne stanowisko przedstawił Trybunał Konstytucyjny na tle art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, wskazując że uzasadnienie orzeczeń jest decydującym komponentem prawa do rzetelnego procesu sądowego i podstawą kontroli zewnętrznej orzeczenia przez organ wyższej instancji, bowiem dokumentuje argumenty przemawiające za przyjętym rozstrzygnięciem (wyrok TK z 16.01.2006r., sygn. SK 30/05, OTK-A 2006, nr 1 poz. 2, teza 4.3 uzasadnienia).

Mając powyższe na uwadze, uwzględniając także stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w sprawie P 37/05 oraz Sądu Najwyższego przedstawione w sprawie I KA 1/20, formułujące obowiązek sądu odwoławczego do każdorazowej oceny, w związku z kategoriycznym brzmieniem art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k., czy w danej sprawie może sporządzić uzasadnienie swojego wyroku na formularzu UK 2, nie naruszając podstawowych gwarancji strony do rzetelnego procesu odwoławczego, Sąd Apelacyjny w sprawie omawianej odstąpił od sporządzenia uzasadnienia w formie przewidzianej w art. 99a § 1 k.p.k.

Wnioskodawczyni N. T. wystąpiła do Sądu Okręgowego we Wrocławiu o zasądzenie od Skarbu Państwa na jej rzecz odszkodowania w wysokości 6.135,62 złotych oraz zadośćuczynienia w wysokości 40.000,00 złotych, tytułem szkody i krzywdy doznanych na skutek niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniu 7 października 2021r. od godz. 6.25 trwającego do dnia 8 października 2021r. do godz. 17:53 wraz z ustawowymi odsetkami ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2023r. sygn. akt III Ko – 685/22 Sąd Okręgowy we Wrocławiu orzekł następująco:

I. na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa-Prokuratury (...) w S. na rzecz wnioskodawczyni N. T.: kwotę 4.000,- (czterech tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę oraz kwotę 6.135,62 (sześciu tysięcy stu trzydziestu pięciu 62/100) złotych tytułem odszkodowania, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie,

II. dalej idące żądanie wnioskodawczyni oddalił;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy N. T. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwotę 7.559,62 (siedmiu tysięcy pięciuset pięćdziesięciu dziewięciu 62/100) złotych;

IV. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Apelacje od powyższego orzeczenia wywiedli:

1) pełnomocnik z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...)w S., adw. K. G. – w całości na niekorzyść wnioskodawczyni;

2) pełnomocnik z wyboru wnioskodawczyni N. T., adw. A. S..

Pełnomocnik z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...)w S., adw. K. G., zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść poprzez niezasadne uznanie, iż kwota 4 tys. złotych za zatrzymanie przez okres niespełna 36 godzin zasądzona tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie wolności we wskazanym okresie jest adekwatna do okoliczności i skutków tego pozbawienia wolności sprawiedliwie rekompensując doznane krzywdy i cierpienie moralne, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego dowodzi, iż sąd meriti ustalił nadmiernie wygórowaną wysokość rekompensaty pieniężnej;

2) obrazę przepisów postępowania mająca wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k. na skutek dowolnej oceny materiału dowodowego dokonanej z pominięciem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co doprowadziło do błędnego przekonania, iż jedynie kwota 4 tys. złotych w sytuacji wnioskodawczyni będzie miała charakter kompensacyjny o odczuwalnej wartości odpowiadającej aktualnym warunkom ekonomicznym i poziomowi życia wnioskodawczyni i będzie odpowiednia do okoliczności sprawy i poniesionej krzywdy, przy braku wskazania i wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku sposobu miarkowania tak określonej wysokości zadośćuczynienia, tj. zasad i kryteriów ustalenia jej na tym właśnie poziomie;

3) obrazę przepisów postępowania mająca wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k. na skutek dowolnej oceny materiału dowodowego dokonanej z pominięciem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego

co skutkowało uznaniem, że wnioskodawczyni wykazała związek przyczynowy skutkowy pomiędzy poniesionymi wydatkami na leczenie oraz utraconym dochodem a jej zatrzymaniem, podczas gdy takie ustalenia zostały wykazane tylko i wyłącznie na podstawie wskazań wnioskodawczyni i nie wynika z nich jednoznacznie, że przebywanie na zwolnieniu lekarskim związane było z przedmiotowym zatrzymaniem.

Podnosząc powyższe zarzuty, pełnomocnik z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...)w S., adw. K. G. wniósł o:

- 1) o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie wniosku o zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania;
- 2) ewentualnie – zmianę zaskarżonego wyroku poprzez miarkowanie kwoty zadośćuczynienia i odszkodowania.

Pełnomocnik z wyboru wnioskodawczyni N. T., adw. A. S., powołując się na przepisy art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1) naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. oraz 410 k.p.k. poprzez pominięcie przy dokonywaniu oceny rozmiaru wyrządzonej krzywdy i ustalaniu wysokości zadośćuczynienia wszystkich istotnych okoliczności mających wpływ na powyższe elementy, a mianowicie:

- pominięcie, iż zatrzymanie i okoliczności związane z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem były dla wnioskodawczyni nie tylko sytuacją nową, nieznaną i stresującą, ale przede wszystkim krzywdzącą, upokarzającą, powodującą poczucie bezradności, wywołującą panikę, strach o własne bezpieczeństwo, poczucie wstydu, przygnębiającą, godzącą w jej prawo do wolności oraz godzącą w jej dobre imię;

- pominięcie, iż zatrzymanie i okoliczności związane z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem spowodowały, iż wnioskodawczyni zmieniła się, zamknęła się w sobie, odczuwała chroniczny lęk nawet we własnym domu, do którego nie wpuszczała ze strachu innych - nawet bliskich dla niej osób;

- pominięcie, iż wnioskodawczyni została zatrzymana z samego rana (o godz. 6.25) i przewieziona do odległego o 400 km miejsca swojego zamieszkania S., bez jakiegokolwiek podstawy ku temu uzasadniającej, a na koniec pozostawiona bez telefonu, który został jej również bezzasadnie zatrzymany, pozostawiając ją na pastwę losu w obcym mieście, w którym to nikogo nie znała, nie wiedząc nawet, która jest godzina;

- pominięcie, iż niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie wnioskodawczyni tak bardzo odbiło się na jej zdrowiu, że przestała jeść, przez co schudła w bardzo krótkim czasie 17 kg, co spowodowało, że jej wygląd znacząco zmienił się i znajome osoby jej nie poznawały, kiedy zdecydowała się wyjść z mieszkania, w którym na długi czas się zaszyla;

- pominięcie, iż wnioskodawczyni po jej zwolnieniu, kiedy wróciła do domu, przez długi czas nie tylko nie mogła się skupić na codziennych czynnościach, w tym zabawie z dziećmi, ale zatrzymanie zmieniło jej samopoczucie i funkcjonowanie - wnioskodawczyni zupełnie zamknęła się w sobie, przez długi czas leżąc w łóżku i patrząc się w sufit, przez co odsunęła się od męża i dzieci, którymi na co dzień opiekowała się z wielkim zaangażowaniem, zupełnie wyłączyła się z życia rodzinnego, towarzyskiego, zawodowego;

- pominięcie, iż wnioskodawczyni do dziś przyjmuje leki, jest w trakcie leczenia psychiatrycznego;

- pominięcie, iż podczas zatrzymania wnioskodawczyni dostała miesiączki, jednak nie mogła się umyć, wieczorem również nie otrzymała jedzenia;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia polegający na niesłusznym uznaniu, że zasądzona tytułem zadośćuczynienia kwota 4.000 złotych jest adekwatnym zadośćuczynieniem dla wnioskodawczyni, podczas gdy z całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie należy wysnuć wniosek, iż zasądzona wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwota jest niewspółmierna do rozmiaru krzywdy, jakiej doznała wnioskodawczyni na skutek niewątpliwie niesłusznego

zatrzymania, uwzględniając również długofalowe skutki zatrzymania i jego wpływu na życie osobiste i funkcjonowania wnioskodawczym.

Podnosząc powyższe zarzuty, pełnomocnik z wyboru wnioskodawczyni N. T., adw. A. S. wniosła o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz N. T. dalszej kwoty 36.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę;

2) zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni kosztów związanych z ustanowieniem pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym na podstawie przedstawionego na dalszym etapie postępowania spisu kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Na częściowe uwzględnienie zasługiwała wyłącznie apelacja pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni N. T., adw. A. S. co do zasądzenia większego zadośćuczynienia za oczywiście niesłuszne zatrzymanie. Chociaż generalnie Sąd Okręgowy we Wrocławiu prawidłowo ustalił rozmiary krzywd moralnych, jakich doznała wnioskodawczyni N. T. w wyniku zatrzymania, to jednak przyznane zadośćuczynienie nie w pełni odpowiadało tym rozmiarom. Prowadziło to do zmiany zaskarżonego wyrok poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni N. T. dodatkowo 6.000 (sześciu tysięcy) złotych, tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie od dnia 7 października 2021r. godz. 06:25 do dnia 8 października 2021r. godz. 17:35 wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 listopada 2023r., ponad zadośćuczynienie zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2023r., sygn. akt III Ko – 685/22. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Natomiast nie była zasadna apelacja wniesiona przez pełnomocnika z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G., gdyż Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sposób prawidłowy ustalił powody i okoliczności zatrzymania N. T., fakt, że było ono oczywiście niesłuszne, jak również konsekwencje zatrzymania wyrażające się w powstaniu szkody majątkowej oraz krzywd moralnych po stronie wnioskodawczyni N. T..

Co do apelacji pełnomocnika z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G.

I. Odnosząc się do zarzutów apelacji pełnomocnika z wyboru pełnomocnika z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G., należy w pierwszej kolejności stwierdzić, że Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sposób prawidłowy ustalił okoliczności i podstawy zatrzymania wnioskodawczyni N. T., jak również przebieg tego zatrzymania oraz podstawy uznania zatrzymania N. T., jako oczywiście niesłusznego. W sposób prawidłowy Sąd I instancji ustalił także rozmiary szkody materialnej poniesionej przez wnioskodawczynię N. T. wskutek oczywiście niesłusznego zatrzymania, jak również rozmiary krzywd moralnych. Podstawę do takich ustaleń faktycznych dawał zebrany materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: N. T. (k. 95-97), D. T. (k. 111v-112), T. D. (k. 149-150) i R. K. (1) (k. 150), jak również w postaci szeregu dokumentów:

1) postanowienia Prokuratora Prokuratury (...) w S. z dnia 4 października 2021r. sygn. akt (...), wydanego na podstawie art. 247 § 1 i 2 k.p.k. o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu osoby podejrzewanej N. T. do Prokuratury (...) w S. w celu przeprowadzenia niezbędnych czynności procesowych z jej udziałem (k. 17-18);

2) protokołu zatrzymania N. T. z dnia 7 października 2021r. (k. 19-21);

3) pisma Prokuratury (...) w S. z dnia 30 listopada 2022r. (k. 89-90);

4) postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w S. z dnia 21 stycznia 2022r. sygn. akt IV Kp – 746/21 o uchyleniu postanowienia prokuratora z dnia 8 października 2021r. o zastosowaniu środków zapobiegawczych wobec N. T. oraz postanowienia prokuratora o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu N. T. oraz stwierdzające, że zatrzymanie N. T. było niezasadne wraz z uzasadnieniem (k. 25-32);

- 5) dokumentacji medycznej wnioskodawczyni N. T. (k. 38-40, 64-65, 131-141);
- 6) paragonu fiskalnego oraz faktur VAT dot. kosztów poniesionych przez wnioskodawczynię N. T. (k. 33-37);
- 7) potwierdzenia zapłaty oraz paragonów fiskalnych (k. 41-46);
- 8) wydruków e-recept (k. 47-63);
- 9) zaświadczenia pracodawcy z dnia 9 grudnia 2022r. (k. 110);
- 10) opinii sądowo-psychiatrycznej dot. N. T. (k. 123-130);
- 11) aktu oskarżenia w sprawie Sądu Okręgowego we Wrocławiu o sygnaturze akt III K - 59/23 (k. 227-253).

Na podstawie wskazanych dowodów, Sąd Okręgowy we Wrocławiu prawidłowo ustalił, że Prokuratura (...)w S. prowadziła śledztwo o sygn. akt (...) w sprawie nieumyślnego spowodowania śmierci pacjenta Izby Wytrzeźwień we W., obywatela Ukrainy, D. N. w dniu 30 lipca 2021r., tj. o przestępstwo z art. 155 k.k. i inne. Jedną z osób podejrzanych była m.in. N. T., która od dnia 1 lutego 2015r. pracowała na podstawie umowy o prace w Stowarzyszeniu Pomocy (...) na stanowisku kierownika zmiany w Izbie Wytrzeźwień we W.. N. T. miała wiedzę o toczącym się postępowaniu przygotowawczym. Pierwotnie śledztwo było prowadzone przez Prokuraturę (...)w Ś., a następnie zostało przeniesione do Prokuratury (...)w S.. Podczas tego śledztwa, N. T. była dwukrotnie przesłuchiwana w charakterze świadka. W dniu 31 lipca 2021r. składała zeznania w Komisariacie Policji W. oraz w dniu 16 września 2021r. w Prokuraturze (...) w Świdnicy.

Chociaż N. T. stawiała się na przesłuchania dobrowolnie, postanowieniem z dnia 4 października 2021r. sygn. akt (...) Prokurator Prokuratury w S., na podstawie art. 247 § 1 i 2 k.p.k., zarządził zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie N. T., jako osoby podejrzananej, do Prokuratury (...) w S. celem przeprowadzenia niezbędnych czynności procesowych z jej udziałem. W uzasadnieniu tego postanowienia prokurator wskazał, że N. T. jest osobą, co do której zachodzi podejrzenie nakłaniania innych osób do utrudniania postępowania karnego. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie prokurator uzasadniał także charakterem czynu będącego przedmiotem postępowania, wielością osób podejrzanych, w tym zatrudnionych w tej samej placówce, czyli Izbie Wytrzeźwień we W., co nakazywało uznać, że stawiennictwo N. T. na pierwsze przesłuchanie, nie może być zależne od jej dobrej woli.

Niespełna wówczas 34-letnia N. T., mająca zawód filologa i legitymująca się wyższym wykształceniem, została zatrzymana w dniu 7 października 2021r. o godz. 06:25 w swoim mieszkaniu przy ul. (...)(...) we W.. Podczas zatrzymania w mieszkaniu znajdowali się najbliżsi N. T., a mianowicie jej mąż, D. T. oraz dwoje małoletnich dzieci (synów w wieku 6 i 4 lat). Mąż N. T., D. T. przebywał wówczas na zwolnieniu lekarskim z powodu leczenia kończyn dolnych i miał ograniczoną możliwość poruszania się. Przed opuszczeniem mieszkania N. T. wzięła kąpiel w asyście policjantki, a nadto funkcjonariusze policji nie pozwolili jej na rozmowę z mężem na osobności. Przed wyprowadzeniem N. T. z mieszkania, starszy syn obudził się, a N. T. poinformowała go, że musi pojechać do pracy. Podczas czynności zatrzymania N. T. wypełniała polecenia funkcjonariuszy. Nie zakładano jej kajdanek. Z powodu zatrzymania N. T., umówiona wizyta jej syna u logopedy i alergologa została odwołana.

Z W. N. T. została przewieziona do Prokuratury (...) w S., gdzie przedstawiono jej zarzut popełnienia przestępstwa z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. N. T. nie przyznała się do zarzucanego jej czynu oraz złożyła wyjaśnienia. Po złożeniu wyjaśnień, N. T. nie została poinformowana, kiedy dokładnie zostanie zwolniona. Nie udzielono jej zgody kontakt telefoniczny z mężem, natomiast na prośbę N. T. policjant poinformował telefonicznie D. T. o zatrzymaniu żony na 48 godzin.

W późnych godzinach wieczornych N. T. została umieszczona w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych. Została poddana kontroli osobistej, musiała oddać sznurówki z butów oraz odciąć sznurki w bluzie. W pomieszczeniu dla zatrzymanych N. T. przebywała z bezdomną kobietą. Nie mogła skorzystać z prysznica z powodu późnej pory

osadzenia. W nocy w pomieszczeniu została umieszczona kolejna kobieta. N. T. nie zasnęła, odczuwała lęk przed głosami dochodzącymi z korytarza. N. T. wraz z pozostałymi osadzonymi otrzymała śniadanie oraz jedną łyżkę w celu jego spożycia, co odebrała jako poniżające.

Postanowieniem z dnia 8 października 2021r. prokurator Prokuratury (...) w S. zastosował wobec N. T. środki zapobiegawcze w postaci:

- 1) dozoru policji, z zobowiązaniem do stawiennictwa dwa razy w tygodniu w Komisariacie Policji W. oraz zakazem kontaktowania się osobistego i pośredniego (telefonicznie i przez inne środki przekazu) z innymi podejrzanymi: A. K., N. M., J. K., K. K. (1), M. P., K. S., F. K. i R. P. oraz ze świadkami, w szczególności ze S. G.;
- 2) zakazu opuszczania kraju, z jednoczesnym zakazem wydania dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy;
- 3) poręczenia majątkowego w wysokości 8.000,- złotych.

W dniu 8 października 2021r. o godz. 17:53 N. T. została zwolniona. Ze S. odebrał ją jej brat R. K. (1), który przyjechał samochodem także po zatrzymaną w tej samej sprawie swoją żonę, A. K., bratowa N. T., także pracownicę Izby Wyrzeźwień we W..

Po zwolnieniu z zatrzymania N. T. odczuwała strach, była płacziwa, stosowała leki uspokajające, nie potrafiła skupić się na codziennych czynnościach m.in. zabawie z dziećmi, miała problemy ze snem, przyjmowaniem posiłków. N. T. ograniczyła kontakty towarzyskie. N. T. po zatrzymaniu odczuwa lęk przed policją.

Już kilka dni po zwolnieniu z zatrzymania, od dnia 11 października 2021r. N. T. podjęła leczenie psychiatryczne w centrum medycznym (...). Za wizyty lekarskie płaciła za pośrednictwem przelewów bankowych lub w gotówce. Koszt leczenia psychiatrycznego wyniósł 1.811 złotych. Realizowała wystawione recepty, a koszt zakupionych leków wyniósł 288,55 złotych. Za zakup lekarstw N. T. płaciła kartą płatniczą lub w gotówce.

W okresie od 9 października 2021r. do 28 lutego 2022r. N. T. przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z czym utraciła dochód w wysokości 4.036,07 złotych netto. N. T. uprzednio korzystała ze zwolnień lekarskich będąc w ciąży lub mając (...).

Z opinii sądowo-psychiatrycznej wynika, że u N. T. doszło do wystąpienia zaburzeń adaptacyjnych o obrazie depresyjno-lękowym F43.2, których czas trwania nie przekroczył sześciu miesięcy, a leczenie przebiegało bez powikłań. Nie doszło natomiast do trwałego albo długotrwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym. Rokowania na przyszłość są dobre. Stres związany z wydarzeniami zainicjowanymi nieuzasadnionym zatrzymaniem przez policję w dniu 7 października 2021r., konieczność podjęcia leczenia psychiatrycznego i wywołana tym przerwa w normalnym życiu osobistym i zawodowym, były źródłem obiektywnie udokumentowanego medycznie rozstroju zdrowia psychicznego i cierpienia.

Postanowieniem z dnia 21 stycznia 2022r. sygn. akt IV Kp – 746/21 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie uchylił postanowienie prokuratora z dnia 8 października 2021r. o zastosowaniu środków zapobiegawczych wobec N. T. (pkt I) oraz postanowienie o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu N. T. oraz stwierdził, że zatrzymanie N. T. było niezasadne (pkt IV). W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wskazał, że nie została spełniona przesłanka stosowania środków zapobiegawczych z art. 249 § 1 k.p.k., gdyż brak jest wystarczającego uprawdopodobnienia sprawstwa w zakresie czynu zarzuconego N. T., co powoduje konieczność uchylecia w całości dotyczącego jej postanowienia o zastosowaniu środków zapobiegawczych oraz postanowienia o jej zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu. Skoro w niniejszej sprawie wobec N. T. uzasadnione przypuszczenie popełnienia przestępstwa nie występowało, to jej zatrzymanie zostało uznane za niezasadne. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie wskazał także, że w stosunku do podejrzanego N. T. z uwagi na brak wystarczających podstaw faktycznych do postawienia jej zarzutu nie istnieją uzasadnione obawy mactwa.

W dniu 23 lutego 2023r. Prokurator Prokuratury (...) w S. skierował do Sądu Okręgowego we Wrocławiu akt oskarżenia przeciwko N. T. i 8 innym oskarżonym, a sprawa toczy się pod sygn. akt III K – 59/23. N. T. została oskarżona o to, że w dniu 30 lipca 2021r. w pomieszczeniu nr (...) (...) Ośrodka Pomocy Osobom Nietrzeźwym we W. przy ul. (...), wykonując obowiązki kierownika zmiany, działając wspólnie i w porozumieniu z A. K. wykonującą obowiązki opiekunki depozytariusza, podczas trwającej akcji reanimacyjnej doprowadzonego w celu wytrzeźwienia i przyjętego do (...) D. N., wobec stwierdzenia przez ratowników medycznych w osobach: M. K. i R. K. (2) bezskuteczności podejmowanych czynności ratunkowych, podlegały w/w do utrudnienia postępowania karnego związanego z nieumyślnym spowodowaniem śmierci D. N. oraz do poświadczenia nieprawdy w karcie zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego i karcie medycznych czynności ratunkowych w ten sposób, że nakłaniały ratowników medycznych: M. K. i R. K. (2) do zabrania ciała zmarłego D. N. z pracującym urządzeniem do mechanicznej kompresji klatki piersiowej L. do karetki i stwierdzenia zgonu w/w dopiero w karetce lub po przewiezieniu pokrzywdzonego na izbę przyjęć lub szpitalny oddział ratunkowy, a także do potwierdzenia przez ratowników medycznych, będących osobami uprawnionymi do wystawienia n/w dokumentów, w karcie zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego i karcie medycznych czynności ratunkowych nieprawdy w części dot. opisu podjętych działań i godziny odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, jak też czasu nastąpienia zgonu, mających znaczenie prawne w zakresie miejsca i godziny stwierdzenia zgonu, co utrudniłoby ustalenie miejsca zdarzenia, jego okoliczności oraz czasu śmierci D. N., tj. o przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 239 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

II. Należy zdecydowanie odrzucić, jako bezzasadne, zarzuty apelacji pełnomocnika z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G., który starał się wykazać, że Sąd I instancji dopuścił się obrazy przepisów procesowych (art. 7 k.p.k.) oraz błędu w ustaleniach faktycznych, poprzez niezasadne uznanie, iż wnioskodawczyni N. T. należy się zadośćuczynienie za niesłuszne pozbawienie wolności. Nie były także zasadne twierdzenia, że kwota 4.000,- złotych jest wygórowana za niespełna 36 godzin zatrzymania. Kwota ta rzeczywiście była nieadekwatna do okoliczności i skutków tego pozbawienia wolności, jednak w tym sensie, że była zbyt niska, co skorygował Sąd Apelacyjny, uznając, iż zadośćuczynienie powinno wynosić łącznie 10.000,- złotych. Dopiero taka kwota rekompensowała doznane krzywdy i cierpienie moralne.

Nie był także zasadny zarzut obrazy przepisów procesowych (art. 7 k.p.k.) przez podniesienie, że wnioskodawczyni nie wykazała związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy poniesionymi wydatkami na leczenie oraz utraconym dochodem a jej zatrzymaniem. Pełnomocnik z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G. postawił te zarzuty z gołosłownym uzasadnieniem, że poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne zostały oparte tylko i wyłącznie na podstawie wskazań wnioskodawczyni N. T.. Tym samym w swojej apelacji pominął zebrany materiał dowodowy w postaci zeznań świadków: D. T. (k. 111v-112), T. D. (k. 149-150) i R. K. (1) (k. 150), dokumentacji medycznej wnioskodawczyni N. T. (k. 38-40, 64-65, 131-141), paragonu fiskalnego oraz faktur VAT dot. kosztów poniesionych przez wnioskodawczynię N. T. (k. 33-37), potwierdzenia zapłaty oraz paragonów fiskalnych (k. 41-46), wydruków e-recept (k. 47-63), zaświadczenia pracodawcy z dnia 9 grudnia 2022r. (k. 110), a wreszcie opisaną wyżej opinią sądu psychiatrycznej dot. N. T. (k. 123-130). Na podstawie przedstawionych dowodów, absolutnie oczywiste było poniesienie szkody majątkowej i krzywdy moralnej przez wnioskodawczynię N. T..

Po pierwsze, odpowiedzialność Skarbu Państwa na gruncie art. 552 k.p.k. i następujących przepisów, opiera się na zasadzie ryzyka, a nie winy. Przesadziły to wprowadzone jeszcze w 1997r. zmiany ustawodawcze, poparte ukształtowanym na tym tle orzecnictwem (por. T. Grzegorzczak – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz, wyd. V, WKP 2012, teza 7 do art. 114 k.p.s.w., a także odpowiednio uchwała Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1999 r. sygn. I KZP – 27/99, OSNKW 1999, z. 11-12, poz. 72; podobnie w uchwale SN z dnia 23 maja 2006r. sygn. I KZP – 5/06 – OSNKW 2006, z. 6, poz. 55).

Przy ocenie kwestii niewątpliwie niesłusznego zatrzymania należy ocenić, czy zastosowanie tego środka przymusu procesowego nastąpiło zgodnie z przepisami prawa, a tym samym czy nie spowodowało dolegliwości, jakiej osoba zatrzymana nie powinna była doznać. Analiza tego zagadnienia powinna nastąpić w aspekcie całokształtu okoliczności

zaistniałych w sprawie, w której doszło do zatrzymania, a znanych w dacie orzekania w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia, w tym także z uwzględnieniem prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, w której nastąpiło zatrzymanie, jeżeli już zapadło (por. uchwała SN z 23.05.2006 r., sygn. I KZP 5/06, OSNKW 2006/6, poz. 55). Prawo do odszkodowania lub zadośćuczynienia przysługuje, gdy zatrzymanie nastąpiło z naruszeniem prawa, przekroczony został termin dopuszczalnego pozbawienia wolności (art. 248 § 1 i 2 k.p.k.) oraz gdy doszło do niego ponownie na podstawie tych samych faktów i dowodów (art. 248 § 3 k.p.k.).

Jeżeli chodzi o końcowe rozstrzygnięcie kwestii legalności i zasadności zatrzymania wnioskodawczyni N. T., to nie budzi wątpliwości, że postanowieniem z dnia 21 stycznia 2022r. sygn. akt IV Kp – 746/21 Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w S. uchylił postanowienie prokuratora z dnia 8 października 2021r. o zastosowaniu środków zapobiegawczych wobec N. T. (pkt I) oraz postanowienie o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu N. T. oraz stwierdził, że zatrzymanie N. T. było niezasadne (pkt IV). Co więcej, powodem takiego stanowiska Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w S. było stwierdzenie w uzasadnieniu zapadłego postanowienia, że nie została spełniona przesłanka stosowania środków zapobiegawczych z art. 249 § 1 k.p.k., gdyż brak jest wystarczającego uprawdopodobnienia sprawstwa w zakresie czynu zarzuconego N. T., co powoduje konieczność uchylenia w całości dotyczącego jej postanowienia o zastosowaniu środków zapobiegawczych oraz postanowienia o jej zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu. Skoro w niniejszej sprawie wobec N. T. uzasadnione przypuszczenie popełnienia przestępstwa nie występowało, to jej zatrzymanie zostało uznane za niezasadne. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w S. wskazał także, że w stosunku do podejrzanej N. T. z uwagi na brak wystarczających podstaw faktycznych do postawienia jej zarzutu nie istnieją uzasadnione obawy matactwa.

Oceny tej nie przekreśla skierowanie w dniu 23 lutego 2023r. przez prokuratora Prokuratury (...) w S. aktu oskarżenia do Sądu Okręgowego we Wrocławiu przeciwko N. T. i 8 innym oskarżonym. Postępowaniu karnym pod sygn. akt III K – 59/23 Sąd Okręgowy we Wrocławiu rozpatrzy postawione zarzuty.

Po wtóre, niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie, w rozumieniu art. 552 § 4 k.p.k., to jakie, które było stosowane z obrazą przepisów jego dotyczących oraz w sytuacji, gdy spowodowało ono dolegliwość, których dana osoba nie powinna doznać w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie.

Zgodnie z art. 247 § 1 k.p.k., prokurator może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie osoby podejrzanej albo podejrzanego, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że:

- 1) nie stawią się na wezwanie w celu przeprowadzenia z ich udziałem czynności, o których mowa w art. 313 § 1 k.p.k. lub art. 314 k.p.k., albo badań lub czynności, o których mowa w art. 74 § 2 lub 3 k.p.k.;
- 2) mogą w inny bezprawny sposób utrudniać postępowanie.

Z kolei, art. 244 § 1 k.p.k. stanowi, że Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo, a zachodzi obawa ucieczki lub ukrycia się tej osoby albo zatarcia śladów przestępstwa bądź też nie można ustalić jej tożsamości albo istnieją przesłanki do przeprowadzenia przeciwko tej osobie postępowania w trybie przyspieszonym.

Takie przesłanki w odniesieniu do N. T. nie występowały, gdyż wnioskodawczyni miała wiedzę o śledztwie prowadzonym przez prokuraturę w sprawie nieumyślnego spowodowania śmierci pacjenta Izby Wytrzeźwień we W., obywatela Ukrainy, D. N. w dniu 30 lipca 2021r., tj. o przestępstwo z art. 155 k.k. i inne. Pierwotnie śledztwo było prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Świdnicy, a następnie zostało przeniesione do Prokuratury Okręgową w S.. Podczas tego śledztwa, N. T. była dwukrotnie przesłuchiwana w charakterze świadka. W dniu 31 lipca 2021r. składała zeznania w Komisariacie Policji W. oraz w dniu 16 września 2021r. w Prokuraturze (...) w Ś..

W tym kontekście można jednoznacznie stwierdzić, że organy prokuratury i policji nie miały wątpliwości co do tożsamości wnioskodawczyni i miejsca jej zamieszkania, a także nie zachodziły uzasadnione obawy, że N. T. nie stawiłby się na wezwanie organów ścigania celem przeprowadzenia czynności procesowych. Okoliczności te czyniły

bezpodstawną obawę ucieczki bądź ukrycia się wnioskodawczyni, jako osoby niekaranej, mającej rodzinę i dwoje małoletnich dzieci, która stanowić może jedną z podstaw zatrzymania (art. 244 § 1 k.p.k.). Nie można przyjąć również, iż zatrzymana, mogłaby zacierać ślady, jako że materiał dowodowy gromadzony wówczas w postępowaniu opierał się w znacznej mierze na zeznaniach uczestniczących w interwencji policjantów, w które wnioskodawca nie mógłby ingerować.

Po trzecie, Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sposób czytelny i przekonujący wskazał na to, jakie okoliczności zatrzymania nakazywały uznać je za zbyt dolegliwe, poniżające i krzywdzące ponad miarę:

1) dolegliwość wynikająca z niepodziewanego zatrzymania we wczesnych godzinach rannych, bez żadnych merytorycznych przesłanek do stosowania tego środka przymusu, będące sytuacją niespodziewaną, stresującą, upokarzającą, powodującą poczucie bezradności, wywołującą panikę, strach o własne bezpieczeństwo, poczucie wstydu, przygnębiającą, godzącą w jej prawo do wolności oraz godzącą w jej dobre imię;

2) zatrzymanie w godzinach rannych w obliczu bezradności w związku z pozostawieniem małoletnich dzieci wyłącznie pod opieką męża, będącego na zwolnieniu lekarskim i poruszającego się z trudnością w związku z ówczesnym stanem zdrowia, co pogłębiało stres i poczucie bezradności;

3) przewiezienie na czynności procesowe do oddalonego miasta (z W. o S.), odebraniem telefonu i uniemożliwieniem kontaktu z najbliższymi;

4) brak zwolnienia zatrzymanej bezpośrednio po przesłuchaniu, niepowiadomienie o przyczynach kontynuowania zatrzymania, podjęcie procesowej decyzji co do zastosowania wolnościowych środków zapobiegawczych dopiero następnego dnia;

5) zwolnienie z zatrzymania, bez zapewnienia kontaktu z najbliższymi, przy czym wnioskodawczyni została przywieziona ze S. do domu samochodem przez brata, który przyjechał po inną zatrzymaną, A. K.,;

6) brak odpowiednich warunków higienicznych podczas zatrzymania (niemożność umycia się podczas menstruacji, przydzielenie jednej łyżki dla kilku zatrzymanych kobiet);

7) leczenie psychiatryczne po zwolnieniu z zatrzymania wobec zamknięcia się w sobie, lęku nawet we własnym domu, do którego nie wpuszczała ze strachu innych - nawet bliskich dla niej osób, znaczna utrata wagi;

8) wyłączenie się z życia rodzinnego, towarzyskiego, zawodowego.

Mając powyższe na uwadze, zarzuty i argumenty podniesione w tym zakresie przez pełnomocnika z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G., były bezzasadne, gdyż w obliczu poczynionych przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu ustaleń faktycznych, przywołanych wyżej i znajdujących podstawę w przedstawionym materiale dowodowym, ustalenia faktyczne były prawidłowe i Sąd I instancji dokonał ich prawidłowej oceny prawnej.

Jak podkreślano w doktrynie, błąd w ustaleniach faktycznych (error facti) przyjętych za podstawę orzeczenia to błąd, który wynika bądź to z niepełności postępowania dowodowego (tzw. błąd "braku"), bądź też z przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów (błąd "dowolności"). Może on więc być wynikiem nieznamomości określonych dowodów lub nieprzestrzegania dyrektyw obowiązujących przy ocenie dowodów (art. 7), np. błąd logiczny w rozumowaniu, zlekceważenie niektórych dowodów, danie wiary dowodom nieprzekonującym, bezpodstawne pominięcie określonych twierdzeń dowodowych, oparcie się na faktach w istocie nieudowodnionych itd. (T. Grzegorzczak – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. III, Zakamycze 2003, – s. 1133-1134).

Wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie, że zarzut błędów w ustaleniach faktycznych nie może ograniczać się wyłącznie do polemiki z ocenami dokonanymi przez Sąd I instancji, bez wskazania jakich konkretnie uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość

przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu, nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych. Wyraża to wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2005r. sygn. WA – 10/05: „Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie może sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu a quo wyrażonymi w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia, lecz musi zmierzać do wykazania jakich konkretnie uchybień w zakresie logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu w kwestii ustaleń faktycznych, opartego nie na innych dowodach od tych, na których oparł się sąd pierwszej instancji (...) nie może prowadzić do wniosku o popełnieniu przez ten sąd błędu w ustaleniach faktycznych.

Istota zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie może opierać się na odmiennej ocenie materiału dowodowego, innymi słowy mówiąc na forsowaniu własnego poglądu strony na tę kwestię. Stawiając tego rodzaju zarzut należy wskazać, jakich uchybień w świetle zgodności (lub niezgodności) z treścią dowodu, zasad logiki (błądność rozumowania i wnioskowania) czy sprzeczności (bądź nie) z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy dopuścił się w dokonanej przez siebie ocenie dowodów sąd pierwszej instancji” (OSNwSK 2005, z. 1, poz. 949 oraz poz. 947; podobnie T. Grzegorzczak – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, , wyd. III, Zakamycze 2003 s. 1134 oraz P. Hoffmański, E. Sadzik, K. Zgryzek – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2007, s. 666-667).

W realiach niniejszej sprawy, poza polemiką z ustaleniami faktycznymi, w swojej apelacji pełnomocnik z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G., nie postawił zaskarżonemu wyrokowi rzeczowych zarzutów dotyczących niewłaściwego odczytania treści dowodów, błędów logicznego rozumowania i wnioskowania, a także sprzeczności ustaleń Sądu I instancji ze wskazaniem wiedzy i zasadami doświadczenia życiowego.

Jak wielokrotnie podkreślano w doktrynie i orzecznictwie, przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną art. 7 k.p.k. wtedy, gdy: jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.), stanowi wyraz rozważenia wszystkich tych okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść wnioskodawcy (art. 4 k.p.k.), jest wyczerpujące i logiczne – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego – uargumentowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.). Akcentuje to szereg orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych (por. wyrok SN z 3.09.1998r. sygn. V KKN 104/98 – Prokuratura i Prawo 1999, nr 2, poz. 6; a także wyrok S.A. w Łodzi z 20.03.2002r. sygn. II AKa 49/02 – Prokuratura i Prawo 2004, nr 6, poz. 29). Wszystkim tym wymogom Sąd Okręgowy we Wrocławiu sprostał. W wyniku analizy dowodowej Sąd Okręgowy ocenił zeznania świadka N. T. o okolicznościach i przebiegu zatrzymania, na tle wszystkich przywołanych dowodów, w tym zebranej dokumentacji. Nie dopuścił się przy tym takich błędów w ustaleniach faktycznych lub obrazy przepisów procesowych (art. 7 k.p.k.), która dyskwalifikowałaby zasadnicze ustalenia faktyczne. Z tych powodów uznano apelację pełnomocnika z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G., za nieuzasadnioną, a postawione w niej zarzuty za sprzeczne z zebraniem i ujawnionym materiałem dowodowym.

W tym zakresie należy w pełni potrzymać wszystkie argumenty szeroko przedstawione we wcześniejszym fragmencie niniejszego uzasadnienia. Jak już wyżej wskazano, doznanej przez wnioskodawczynię N. T. krzywdy nie można sprowadzać wyłącznie do negatywnych przeżyć fizycznych i psychicznych, jakie odczuła on w okresie 36-godzinnego zatrzymania. Krzywda obejmuje bowiem także normalne pozostające w związku przyczynowym z zatrzymaniem jego następstwa w postaci utraty poczucia bezpieczeństwa osobistego i finansowego, a także niepewności co do swojej sytuacji prawnej i rodzinnej. Dopiero suma tych okoliczności odzwierciedla doznaną przez N. T. krzywdę i dokonując ich oceny nie sposób zgodzić się z pełnomocnikiem z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G., że zasądzona na rzecz wnioskodawczyni kwota jest w ogóle zasadna i niewspółmierna do jej rozmiaru, jako nadmiernie wygórowana.

III. Należy zdecydowanie odrzucić, jako oczywiście bezzasadny, kolejny z zarzutów apelacji pełnomocnika z wyboru przedstawiciela Skarbu Państwa – Prokuratury (...) w S., adw. K. G., a mianowicie rzekomej obrazy przepisów postępowania mającej wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób lakoniczny na tyle, że utrudnia to merytoryczną kontrolę tego orzeczenia, wobec niezamieszczenia w uzasadnieniu dostatecznego wyjaśnienia zajętego stanowiska w sprawie przyznanej kwoty zadośćuczynienia, poprzestając wyłącznie na stwierdzeniu, iż wskazana przez wnioskodawcę kwota nie jest nadmierna.

Rola uzasadnienia wyroku jest doniosła, gdyż jest ono podstawowym środkiem kontroli prawidłowości orzeczenia, pozwalającym instancji odwoławczej na sprawdzenie czy sąd i instancji oparł ustalenia faktyczne na analizie całokształtu okoliczności ujawnionych na rozprawie głównej. Zgadzać się zatem z powszechnym i właściwie niekwestionowanym poglądem, że uzasadnienie jest swego rodzaju sprawozdaniem, nawiązującym do przebiegu rozprawy i narady nad wyrokiem, jednak powstającym już po jego ogłoszeniu, to trudno przyjąć, że uzasadnienie może mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, a nie odwrotnie, że treść rozstrzygnięcia winna kształtować treść uzasadnienia.

W doktrynie i orzecznictwie zwracano jednak uwagę na to, że niespełnienie wymagań ustawowych w zakresie uzasadnienia nie może być utożsamiane z wadliwością samego rozstrzygnięcia, gdyż naruszenie przepisu art. 424 k.p.k. nie ma wpływu na treść wyroku, gdyż dochodzi do niego już po jego wydaniu (R.A. Stefański [w:] J. Bratoszewski, L. Gadrocki, Z. Gostyński, S.M. Przyjemski, R.A. Stefański, S. Zabłocki – Kodeks postępowania karnego. Komentarz, tom II, Dom Wydawniczy ABC 1998r., s. 390 oraz P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek – Kodeks postępowania karnego. Tom II, Komentarz do art. 297-467, wyd. 3, Warszawa 2007, s. 582; a także wyrok SN z dnia 10 lutego 1984r. sygn IV KR –261/83 – OSNPG 1984, nr 7-8, poz. 85). A zatem, nie każde wadliwe uzasadnienie wyroku uniemożliwia przeprowadzenie kontroli instancyjnej, a w konsekwencji stanowi dostateczną przyczynę uchylenia wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Do uchylenia wyroku może prowadzić tylko i wyłącznie taka wadliwość uzasadnienia, za względu na którą sąd odwoławczy nie może w sposób merytoryczny ustosunkować się do zarzutów i wniosków środka odwoławczego (por. wyrok SN z dnia 7 października 1983r. sygn. Rw – 7976/83 – OSNKW 1984, z. 5-6, poz. 58).

Właśnie taki stosunek do wadliwości uzasadnienia wyroku jest dostrzegany także w orzecznictwie sądów apelacyjnych. Jako przykład nich posłuży wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 lutego 2004r., sygn. II AKa – 413/03: „Znaczenie uzasadnienia wyroku, które stanowi całość z dyspozytywną częścią orzeczenia, nie może poddawać w wątpliwość tezy, iż o trafności rozstrzygnięcia nie decyduje uzasadnienie, lecz materiał dowodowy stanowiący jego podstawę. Uzasadnienie w ramach kontroli odwoławczej stanowi jedynie punkt wyjścia do zbadania zasadności rozstrzygnięcia i jest oczywiste, że tak jak będąc formalnie nienaganne, nie może przesłaniać wad wyroku nie znajdującego podstaw w materiale dowodowym, tak też wadliwe uzasadnienie nie może przesądzać niezbędności korekty dyspozytywnej części orzeczenia. Nawet w razie występowania sprzeczności między wyrokiem a jego uzasadnieniem decydujące znaczenie ma stanowisko sądu wyrażone w wyroku” (Krakowskie Zeszyty Sądowe 2005, z. 1, poz. 37).

Podobnie wypowiadał się Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 23 listopada 2004r., II AKa – 235/04, stwierdzając jeszcze bardziej stanowczo: „Gdy uzasadnienie wyroku nie odpowiada wymaganiom ustawy, ale sąd drugiej instancji może ocenić zarzuty sformułowane w apelacji w oparciu o materiał dowodowy, jaki został zebrany, to brak jest podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku i do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w I instancji. Jeżeli jednak w wyroku nie zawarto żadnych ustaleń faktycznych, to ponowne rozpoznanie sprawy w I instancji jest konieczne. Inaczej czyniąc, sąd apelacyjny byłby jedynym sądem, który dokonywałby ustaleń faktycznych, zatem dwuinstancyjność postępowania byłaby fikcją” (Krakowskie Zeszyty Sądowe 2004, z. 12, poz. 38).

Podzielając zasadniczo stanowiska zawarte we wskazanych wyżej judykatach należy stwierdzić, że niewłaściwie sporządzone uzasadnienie, choć niewątpliwie stanowi obrazę przepisu postępowania (art. 424 k.p.k.), jednak nie musi prowadzić zawsze do dyskwalifikacji zaskarżonego orzeczenia, gdyż następuje po wydaniu wyroku. Oznacza to, że nie zawsze konsekwencją obrazy przepisu art. 424 k.p.k. będzie możliwość uznania jej względną przyczynę odwoławczą z art. 438 pkt 2 k.p.k., gdyż brakuje niezbędnego elementu w postaci możliwości wywarcia przez wskazaną obrazę

prawa wpływu na treść orzeczenia (por. A. Zachuta – Wadliwość uzasadnienia wyroku jako samodzielna przyczyna jego uchylecia, Prokuratura i Prawo 2006, nr 12, s. 157). W zaskarżonym wyroku, Sąd Okręgowy we Wrocławiu nie dopuścił się jakichkolwiek uchybień przepisowi art. 424 § 1 i 2 k.p.k., ustalił bowiem stan faktyczny i jednocześnie przeprowadził na rozprawie głównej istotne dla sprawy dowody, a następnie ocenił je wnikliwie i wskazał podstawy uznania zasadności roszczeń wnioskodawczyni N. T..

Formułując zarzuty wobec uzasadnienia zaskarżonego wyroku, autor apelacji zdaje się nie dostrzegać zasadniczych zmian w przepisach procedury karnej, a szczególnie dyrektywy, by uzasadnienie wyroku było zwięzłe (art. 424 § 1 k.p.k.), a także niemożność uchylecia wyroku wyłącznie z powodu mankamentów uzasadnienia niespełniających kryteriów z art. 424 k.p.k. (art. 455a k.p.k.).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy we Wrocławiu dokonał trafnie rekonstrukcji stanu faktycznego i podstaw uznania zasadności roszczeń wnioskodawczyni N. T. o odszkodowanie i zadośćuczynienie. Wspomniana analiza materiału dowodowego jest na tyle jasna, przekonująca i komplementarna, że zasługuje w całości na akceptację.

Co do apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni N. T., adw. A. S.

I. Jedynie częściowo były zasadne zarzuty apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni N. T., adw. A. S., w zakresie, w jakim wskazywano na nieuwzględnienie niektórych okoliczności zatrzymania i jego wpływu na dobrostan wnioskodawczyni N. T..

Pełnomocnik wnioskodawczyni wskazywała na naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. oraz 410 k.p.k. poprzez pominięcie przy dokonywaniu oceny rozmiaru wyrządzonej krzywdy i ustalaniu wysokości zadośćuczynienia wszystkich istotnych okoliczności mających wpływ na powyższe elementy, a mianowicie pominięcie, że:

1) zatrzymanie i okoliczności związane z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem były dla wnioskodawczyni nie tylko sytuacją nową, nieznaną i stresującą, ale przede wszystkim krzywdzącą, upokarzającą, powodującą poczucie bezradności, wywołującą panikę, strach o własne bezpieczeństwo, poczucie wstydu, przygnębiającą, godzącą w jej prawo do wolności oraz godzącą w jej dobre imię;

2) zatrzymanie i okoliczności związane z niewątpliwie niesłusznym zatrzymaniem spowodowały, iż wnioskodawczyni zmieniła się, zamknęła się w sobie, odczuwała chroniczny lęk nawet we własnym domu, do którego nie wpuszczała ze strachu innych - nawet bliskich dla niej osób;

3) wnioskodawczyni została zatrzymana z samego rana - 6.25 i przewieziona do odległego o 400 km miejsca swojego zamieszkania S., bez jakiegokolwiek podstawy ku temu uzasadniającej, a na koniec pozostawiona bez telefonu, który został jej - również bezzasadnie zatrzymany, pozostawiając ją na pastwę losu w obcym mieście, w którym to nikogo nie znała, nie wiedząc nawet, która jest godzina;

4) niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie wnioskodawczyni tak bardzo odbiło się na jej zdrowiu, że przestała jeść, przez co schudła w bardzo krótkim czasie 17 kg, co spowodowało, że jej wygląd znacząco zmienił się i znajome osoby jej nie poznawały, kiedy zdecydowała się wyjść z mieszkania, w którym na długi czas się zaszyla;

5) wnioskodawczyni po jej zwolnieniu, kiedy wróciła do domu, przez długi czas nie tylko nie mogła się skupić na codziennych czynnościach, w tym zabawie z dziećmi, ale zatrzymanie zmieniło jej samopoczucie i funkcjonowanie - wnioskodawczyni zupełnie zamknęła się w sobie, przez długi czas leżąc w łóżku i patrząc się w sufit, przez co odsunęła się od męża i dzieci, którymi na co dzień opiekowała się z wielkim zaangażowaniem, zupełnie wyłączyła się z życia rodzinnego, towarzyskiego, zawodowego;

6) wnioskodawczyni do dziś przyjmuje leki, jest w trakcie leczenia psychiatrycznego;

7) podczas zatrzymania wnioskodawczym dostała miesięczki, jednak nie mogła się umyć, wieczorem również nie otrzymała jedzenia.

Pełnomocnik z wyboru wnioskodawczynie N. T., adw. A. S. podnosiła, że wspomniana obraza przepisów procesowych doprowadziła do błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia polegający na niesłusznym uznaniu, że zasądzona tytułem zadośćuczynienia kwota 4.000 złotych jest adekwatnym zadośćuczynieniem dla wnioskodawczynie i współmierna do rozmiaru krzywdy, jakiej doznała wnioskodawczym na skutek niewątpliwie niesłusznego zatrzymania, uwzględniając również długofalowe skutki zatrzymania i jego wpływu na życie osobiste i funkcjonowania wnioskodawczym.

Można się zgodzić z pełnomocnikiem z wyboru wnioskodawczynie N. T., adw. A. S., że wspomniane okoliczności zarówno towarzyszące zatrzymaniu wnioskodawczynie, jak i późniejsze następstwa zatrzymania, nakazywały przyznanie N. T. wyższego zadośćuczynienia. Prowadziło to do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie N. T. dodatkowo 6.000,- (sześciu tysięcy) złotych, tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie od dnia 7 października 2021r. godz. 06:25 do dnia 8 października 2021r. godz. 17:35 wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 9 listopada 2023r., ponad zadośćuczynienie zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 29 czerwca 2023r., sygn. akt III Ko – 685/22. Daje to łączną kwotę zadośćuczynienia w wysokości 10.000,- złotych, uwzględniając kwotę 4.000,- złotych zasądzoną przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu. Wspomniana wysokość zadośćuczynienia wypełnia wszelkie krzywdy moralne wynikające z zatrzymania N. T..

II. Nie można jednak traktować jako zasadne dalsze zarzuty i wnioski apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczynie N. T., adw. A. S., zmierzające do wykazania, że należało jej się zadośćuczynienie w wysokości łącznej 40.000,- złotych. Żądania takie są nieuzasadnione, gdyż jest absolutnie jasne, że pełnomocnik wnioskodawczynie traktuje wyłącznie jako konsekwencje zatrzymania w dniach 7-8 października 2021r. wszelkie następstwa i skutki dla sytuacji zdrowotnej (fizycznej i psychicznej), rodzinnej, towarzyskiej i zawodowej, związane nie tylko z samym zatrzymaniem, lecz także z prowadzeniem postępowania karnego przeciwko N. T. o przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 239 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Trzeba bowiem przypomnieć, że od dnia 30 lipca 2021r. było prowadzone postępowanie przygotowawcze przez prokuraturę w sprawie nieumyślnego spowodowania śmierci obywatela Ukrainy D. N. przez okres niemal roku i 8 miesięcy, zakończone skierowaniem w dniu 23 lutego 2023r. prze prokuratora Prokuratury (...) w S. aktu oskarżenia przeciwko N. T. i 8 innym oskarżonym do Sądu Okręgowego we Wrocławiu. Obecnie sprawa nadal znajduje się fazie postępowania jurysdykcyjnego tocząc się pod sygn. akt III K – 59/23.

N. T. została oskarżona o to, że w dniu 30 lipca 2021r. w pomieszczeniu nr (...) (...) Ośrodka Pomocy Osobom Nietrzeźwym we W. przy ul. (...), wykonując obowiązki kierownika zmiany, działając wspólnie i w porozumieniu z A. K. wykonującą obowiązki opiekunki depozytariusza, podczas trwającej akcji reanimacyjnej doprowadzonego do celu wytrzeźwienia i przyjętego do (...) D. N., wobec stwierdzenia przez ratowników medycznych w osobach: M. K. i R. K. (2) bezskuteczności podejmowanych czynności ratunkowych, podlegały w/w do utrudnienia postępowania karnego związanego z nieumyślnym spowodowaniem śmierci D. N. oraz do poświadczenia nieprawdy w karcie zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego i karcie medycznych czynności ratunkowych w ten sposób, że nakłaniały ratowników medycznych: M. K. i R. K. (2) do zabrania ciała zmarłego D. N. z pracującym urządzeniem do mechanicznej kompresji klatki piersiowej L. do karetki i stwierdzenia zgonu w/w dopiero w karetce lub po przewiezieniu pokrzywdzonego na izbę przyjęć lub szpitalny oddział ratunkowy, a także do potwierdzenia przez ratowników medycznych, będących osobami uprawnionymi do wystawienia n/w dokumentów, w karcie zlecenia wyjazdu zespołu ratownictwa medycznego i karcie medycznych czynności ratunkowych nieprawdy w części dot. opisu podjętych działań i godziny odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, jak też czasu nastąpienia zgonu, mających znaczenie prawne w zakresie miejsca i godziny stwierdzenia zgonu, co utrudniłoby ustalenie miejsca

zdarzenia, jego okoliczności oraz czasu śmierci D. N., tj. o przestępstwo z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 239 § 1 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Oznacza to jednoznacznie, że nie tylko w związku z zatrzymaniem w dniach 7-8 października 2021r., lecz także w obliczu trwającego od niemal 2 lat i 5 miesięcy postępowania karnego wnioskodawczyni N. T. pozostaje w dyskomfortowej sytuacji osobistej, rodzinnej i zawodowej, a zwłaszcza w niepewności co do swojej sytuacji prawnej i możliwości poniesienia odpowiedzialności karnej. Niewątpliwie rzutowało to po zatrzymaniu na dobrostan wnioskodawczyni i nadal tam fakt prowadzenia postępowania karnego, a nie wyłącznie zatrzymania, ma konsekwencje dla N. T..

Wystarczy choćby przypomnieć, że ograniczenie aktywności zawodowej, a także spotkań towarzyskich, rodzinnych i zawodowych nie miało wyłącznie przyczyn w zatrzymaniu, lecz choćby związane było z faktem zastosowania przez prokuratora Prokuratury (...) w S. postanowienia z dnia 8 października 2021r. prokurator Prokuratury (...) w S. zastosował wobec N. T. środki zapobiegawcze w postaci:

- 1) dozoru policji, z zobowiązaniem do stawiennictwa dwa razy w tygodniu w Komisariacie Policji W. oraz zakazem kontaktowania się osobistego i pośredniego (telefonicznie i przez inne środki przekazu) z innymi podejrzanymi: A. K., N. M., J. K., K. K. (1), M. P., K. S., F. K. i R. P. oraz ze świadkami, w szczególności ze S. G.;
- 2) zakazu opuszczania kraju, z jednoczesnym zakazem wydania dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy;
- 3) poręczenia majątkowego w wysokości 8.000,- złotych.

Jeżeli się zważy, że jedną ze współpodejrzanych osób była bratowa wnioskodawczyni N. T., A. K. (pracownica Izby Wyrzeźwień we W.), jak również inni pracownicy Izby Wyrzeźwień we W.: J. K. (lekarka), K. K. (2) (opiekun ratownik medyczny), M. P. (opiekun depozytariusza), to jasno widać, jak wydanie postanowienia w przedmiocie środków zapobiegawczych ograniczyło życie rodzinne, zawodowe i towarzyskie wnioskodawczyni N. T..

Mając powyższe na uwadze należy jasno stwierdzić, że okoliczności podniesione w apelacji pełnomocnika z wyboru wnioskodawczyni N. T., adw. A. S., zmierzające do wykazania, że należało jej się zadośćuczynienie w wysokości łącznej 40.000,- złotych, odnosiły się nie tylko do samego zatrzymania, lecz także dyskomfortowej sytuacji i ograniczeń procesowych wynikających z faktu prowadzenia postępowania karnego. Nie mają zatem bezpośredniego związku z zatrzymaniem i nie mogą zostać rozpoznane w ramach postępowania na gruncie art. 552 § 4 k.p.k., lecz na drodze odrębnego procesu cywilnego przeciwko Skarbowi Państwa. Z tych przyczyn ograniczono roszczenia wnioskodawczyni wynikające z zatrzymania, ograniczając je do kwoty łącznej 10.000,- złotych. (pamiętając, że w zakres tej kwoty wchodzi już przyznane zadośćuczynienie w wysokości 4.000,- złotych przez Sad I instancji).

III. Ostatecznie zasądzona dodatkowo wysokość zadośćuczynienia, w połączeniu z przyznaną przez Sad Okręgowy we Wrocławiu, jest współmierna, adekwatna do cierpień psychicznych wynikających z zatrzymania oraz sprawiedliwa. Natomiast żądana przez pełnomocnika wnioskodawczyni kwota 40.000,- złotych była zbyt wysoka w stosunku do doznanej krzywdy i w okolicznościach tej sprawy i nie uwzględniała zasad określonych w art. 445 § 1 k.c.

W tym zakresie należy w pełni potrzymać wszystkie argumenty szeroko przedstawione we wcześniejszym fragmencie niniejszego uzasadnienia. Jak wskazywano w orzecznictwie, ani przepis art. 46 § 1 k.k., ani unormowanie art. 445 § 1 k.c. nie określają kryteriów, jakie należy brać pod uwagę podczas ustalenia wysokości zadośćuczynienia, pozostawiając tę kwestię swobodnemu uznaniu sędziowskiemu. O wysokości zadośćuczynienia winien decydować rozmiar cierpień, jakich doznała osoba pokrzywdzona, tak fizycznych jak i psychicznych, w przełożeniu na zebrany w sprawie materiał dowodowy. Określona w kontekście takich przesłanek suma pieniężna zadośćuczynienia winna bowiem stanowić ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej, wynagradzający doznane cierpienia oraz mający ułatwić przewyciężenie ujemnych przeżyć, tak aby w ten sposób, przynajmniej częściowo, przywrócona została równowaga, zachwiana w wyniku popełnionego bezprawia (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 29.06.2017r. sygn. II AKa 112/17, LEX nr 2593660).

Z tych powodów apelację pełnomocnika z wyboru wnioskodawczynie N. T., adw. A. S., w dalszej części uznano za nieuzasadnioną, a postawione w niej zarzuty za sprzeczny z zebranych i ujawnionym materiałem dowodowym.

Przechodząc do dalszych rozważań należy podkreślić, że Kodeks postępowania karnego nie definiuje pojęcia „zadośćuczynienie”. Miarodajne w tym względzie są przepisy prawa cywilnego materialnego, a zwłaszcza art. 445 § 1 k.c., z którego wynika, że zadośćuczynienie winno być „odpowiednie”. „Odpowiednia suma”, o której mowa w tych przepisach to wartość, która spełnia stawianą jej funkcję kompensacyjną, ale jednocześnie nie jest sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych, jest określana indywidualnie w oparciu o rodzaj, czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, ich natężenie, a w odniesieniu do realiów niniejszej sprawy – stopień dolegliwości, z jaką wiązało się stosowanie tymczasowego aresztowania, a więc przykrości natury moralnej z tego wynikających, w tym utraty dobrego imienia, ostracyzm środowiskowy, konieczność poddania się rygorom związanym ze stosowaniem tego środka zapobiegawczego, nieprzychylnie reakcje po zwolnieniu z aresztu, stan zdrowia wnioskodawcy w czasie wykonywania środka oraz po zwolnieniu z aresztu (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 9.04.2008 r., II AKa 46/08, KZS 2008/6/48, wyrok SA w Lublinie z dnia 5.05.2008 r., II AKa 83/08, KZS 2008/12/68). Z uwagi na uznaniowy charakter co do kwoty przyznawanego zadośćuczynienia jego modyfikacja przez sąd II instancji może mieć miejsce tylko w wyjątkowych przypadkach, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady jego ustalania (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 14.02.2008 r., II AKa 11/08, OSA 2009/2/7). Należy bowiem mieć na uwadze, że „wysokość zadośćuczynienia wyznaczają dwie granice. Z jednej strony musi ono przedstawiać wartość ekonomicznie odczuwalną, z drugiej zaś powinno być utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej. Zasada umiarkowanego rozmiaru zadośćuczynienia (...) łączy się z wysokością stopy życiowej społeczeństwa, gdyż zarówno ocena, czy jest ono realne, czy nadmierne, pozostawać musi w związku z poziomem życia” (wyrok SA w Katowicach z 7 lutego 2008r., sygn. II AKa 22/08, KZS 2008, Nr 7-8, poz.105). Charakter szkody niemajątkowej, bo taką jest w istocie krzywda, decyduje o jej niewymierności. W szczególności zaś odnosi się to stwierdzenie do zadośćuczynienia za krzywdę polegającą na pozbawieniu wolności. Przyznanego jednak zadośćuczynienia nie należy traktować na zasadzie pełnej ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia, o której stanowi art. 445 § 1 k.c., ma służyć złagodzeniu doznanego krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia (por. wyrok SN z 9.02.2000r., sygn. III CKN 582/98, publ. LEX 52776).

W ocenie sądu odwoławczego, biorąc pod uwagę powyższe zasady jakim winno podlegać miarkowanie wysokości zadośćuczynienia, w pełnym stopniu odzwierciedla krzywdę N. T. wynikającą z niewątpliwie niesłusznego zatrzymania ostatecznie kwota łączna 10.000,- złotych, na co składa się 4.000,- złotych zasądzone przez Sąd I instancji oraz 6.000,- złotych przyznane przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu.

Podstawę rozstrzygnięcia sądu odwoławczego stanowi art. 437 § 1 k.p.k. Orzeczenie o obciążeniu Skarbu Państwa kosztami postępowania odwoławczego ma swoje uzasadnienie w przepisie art. 554 § 2 k.p.k.

Koszty nieopłaconej obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz występującego w drugiej instancji obrońcy na podstawie art. 29 ustawy – Prawo o advokaturze w zw. z § 14 ust.6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu,

W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymano w mocy (art. 437 § 1 k.p.k.).

Orzeczenia o kosztach postępowania

Na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie N. T. 2.527,50 (dwa tysiące pięćset dwadzieścia siedem 50/100) złotych tytułem poniesionych kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, związanych z ustanowieniem jednego pełnomocnika z wyboru. Wysokość wynagrodzenia adwokackiego była zgodna z przepisami Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22

października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jednolity: Dz.U. z 2023r. poz. 1964). Ponadto stwierdzono, że dalsze koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa (art. 554 § 4 k.p.k.).

<i>Bogusław Tocicki</i>	<i>Jarosław Mazurek</i>	<i>Janusz Godzwon</i>
--------------------------------	--------------------------------	------------------------------